
MØTEREFERAT – endelig

Dato: 13.12.2016

Referansegruppemøte, verneplanprosess for tidligere Hjerkind skytefelt. Gjennomgang før høring av verneplan.

Møtet innkalt av	Line Andersen	Referent	Jorunn Haugen
Møtedato	30.11.2016	Møtetid	10.00-16.00
Møtested	Frich's kafeteria, Dombås	Møteleder	Line Andersen

Deltakere

Kari Svendsgard, Dovre fjellstyre
Tommy Sønsterud, Lesja fjellstyre
Erland Løkken, Snøhetta villreinutvalg
Marit Svanborg, Lesja kommune
Bernhard Svendsgard, Dovre kommune
Martin Ekre Hjerkind, representant for reiselivsbedriftene på Dovrefjell
Line Stabell Selvaag, Forsvarsbygg
Hans Nørstebø, Grisungen sameige
Trond Berger, Statskog
Endre Amundgård, Jora beitelag
Sverre Løvaas, Bevar Dovrefjell gjennom istidene

Bengt Fasteraune, Dovre kommune (kontaktutvalget)
Mariann Skotte, Lesja kommune (kontaktutvalget)
Hilde Frankmo Tveråen, Dovrefjell nasjonalparkstyre (kontaktutvalget)
Pål Skovli Henriksen, Forsvarsbygg (kontaktutvalget)
Carl Bjurstedt, Dovrefjell nasjonalparkstyre
Lars Børve, Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kolbjørn Hoff, Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen
Line Andersen, Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen
Jorunn Haugen, Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen

Forfall

Jan Erik Reiten, DNT Oslo og omegn
Brynjar Berget / Ole Morten Fossli, FNF Oppland
Hanne Alstrup Velure, Lesja kommune (kontaktutvalget)
Aud Hove, Oppland fylkeskommune (kontaktutvalget)

Kopi av endelig referat sendes til

Oppdal kommune, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljødirektoratet

Saksliste:

1. Velkommen og kort gjennomgang av sakslisten.
2. Gjennomgang av verneformer med grenser for de to vernealternativene.
3. Gjennomgang av tilhørende forskrifter, med utdypinger i utkast til forvaltningsplan.
4. Videre framdrift, herunder dato for åpent møte under høringsperioden og dato for neste møte i referansegruppa.
5. Eventuelt.

Sak 1. Velkommen og kort gjennomgang av sakslisten

Line Andersen ønsket velkommen og gikk gjennom forslag til dagsorden for møtet. Kontaktutvalget er som tidligere invitert til å delta på referansegruppemøtet for å kunne følge verneplanprosessen tett. Dette var det siste møte i forkant av høring i januar, med en nærmere gjennomgang av verneformer, grenser og forskrifter. Introduksjon av alle oppmøtte. Marit Svanborg sa noen ord i starten av møtet.

Sak 2. Gjennomgang av verneformer med grenser for de to vernealternativene

Hovedformålet med dette referansegruppemøtet var en felles gjennomgang av verneformer, grenser og forskrifter, samt drøfting av aktuelle justeringer før høring. Andersen presenterte de ulike verneformene og de to vernealternativene med aktuelle justeringer av grenser før høring (se vedlagte presentasjon).

Det er i hovedsak gjort noen mindre justeringer av grenser i vernealternativ 1. Den største endringen er at NP-grensa er trukket noe lenger ned i området sør for Kolla (på bekostning av LVO) av hensyn til villreinen, mens den er trukket noe tilbake i ytterkant av området (til fordel for LVO). Tilsvarende justering sør for Kolla er også gjort i vernealternativ 2, men der er i tillegg så godt som hele feltet med NP mellom Kolla og utredningsgrensa gjort om til LVO. I vernealternativ 2 er NP-grensa langs Vålåsjøhø også trukket lenger opp med grensepunkter på høydepunkter/topper i terrenget (til fordel for LVO). Grensa for BVO mot vest er lagt langs elva i hele den øvre delen, slik at den skal være lettere å forholde seg til i terrenget. I begge vernealternativene er området rundt Grisungen lagt inn i eksisterende Fokstugu LVO, som en liten utvidelse uten at verneforskriften for Fokstugu endres. Dette er gjort for å unngå at grensen for nytt LVO går tvers over vatn i Grisungen, og fordi forskriften for Fokstugu LVO er mindre streng enn forslag til forskrift for nytt LVO (dvs. områder rundt Grisungen som ligger i Fokstugu LVO i dag får på denne måten ikke strengere vern). For vernealternativ 2 er grensen mellom NP og LVO videre justert slik at Simontjønnin i sin helhet ligger i NP (til KU gikk grensen tvers over vatnet). Videre er grensen her justert slik at vegen gjennom Grisungen tilbakeføres av hensyn til viktig våtmarksområde for fuglelivet og en viktig rikmyrlokalitet. Særlig for sistnevnte justering er brukerinteresser veid opp mot hensynet til verneverdier. Fylkesmannen har konkludert med at det er viktig å få tilbakemeldinger fra begge sider på dette alternativet gjennom høringen.

NP-forskriften er nå justert slik at den skal dekke hele nasjonalparken. I den forbindelse har Fylkesmannen gjennomgått gjeldende forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark sammen med sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Innspill og drøftinger:

- Det ble påpekt at vernealternativ 1 ikke er realistisk. Vernealternativ 2 er det mange mener det bør tas utgangspunkt i. Sverre Løvaas stilte derfor spørsmål om det var behov for flere alternativer til høring. Fylkesmannen viste til at de står ganske fritt til å velge en løsning ved utforming av sin tilrådning om vern, som kan være en kombinasjon av de to alternativene.
- Lars Børve opplyste om at hjemmel for å tillate transport til hytter ved Søndre Snøfjelltjønn på barmark ikke har blitt inkludert i den nye forskriften.
- Kommunene ønsker å få tilsendt kartfiler (SOSI-format) for vernealternativene på høring.
- Vernealternativ 2: Justeringen i forhold til grense mellom NP og LVO ble diskutert.

- Det er ønskelig at Simontjønnin blir liggende i LVO blant annet fordi det er aktuelt å sette ut fisk der. Fylkesmannen påpekte at NP-forskriften har hjemmel for å gi tillatelse til dette.
- Det ønskes bedre oversikt over alle navn og verneområder som er i planen.
- Foreslåtte regler for opplag til båter ble diskutert. Viser til side 37, punkt 1.2 g) i utkastet til forvaltningsplanen. Det ønskes å slippe byråkratisk prosess med å måtte søke for opplag av båt på nåværende plass. Ødelagte båter skal fjernes fra området, noe som oppsynet har hjemmel i.
- Det ble påpekt at Vålåsjøvegen er viktig for landbruk og beiteinteresser. Hvis vegen blir kortere ved Grisungen, blir det vanskelig å drive tilsyn og sanking. Det ble satt spørsmål ved hvor aktivt dette har blitt vurdert. Fylkesmannen forklarte at endringene her er gjort av hensyn til naturverdiene, men at dette vil bli vurdert på nytt etter høring.
- Det ble påpekt at området helt øst i vernealternativene er viktig for reiselivet (brukssone), og det ble stilt spørsmål om hvorfor grensen for NP har blitt trukket så langt ut i dette området.
- Det ble på nytt kommentert at det er vanskelig å forstå bruk av biotopvern. Fylkesmannen forklarte at dersom Snøheimvegen skal bestå, er det viktig å ha hjemmel for regulering av ferdsel jf. «Horisont Snøhetta». Det er ikke hjemmel for å regulere organisert ferdsel til fots i LVO. NP er et alternativ, men det er en overordnet policy å ikke legge NP i områder med veg.

Sak 3. Gjennomgang av tilhørende forskrifter, med utdypinger i utkast til forvaltningsplan

Andersen gikk først gjennom hovedtrekk i de justeringene som er gjort i forskriftene fra KU. For noen bestemmelser er utdypinger i utkast til forvaltningsplan viktig, blant annet når det gjelder organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet (se kapittelet om reiseliv). Dette ble gjennomgått nærmere. Overordnede innspill/drøftinger/svar til temaene er listet under.

- Bygningene i Vesllie og behov for tilsynsbuer
  - Det ble påpekt at det er behov for en hjemmel for nye tilsynsbuer for beitelag og beitebrukere. Per i dag er det ikke behov for flere tilsynsbuer, men det kan oppstå behov i framtiden.
  - Det er ønske om å beholde én av bygningene i Vesllie. Fjellstyret vil at det skal være bruksrett for landbruksinteresser.
  - Fylkesmannen ønsker ikke utleievirksomhet i Vesllie av hensyn til villreinen, men kan vurdere annen praktisk bruk av bygningen i Vesllie etter høring.
  - Det ble påpekt at reiselivet også kan ha ønske om å benytte gjenværende bygning i Vesllie i forbindelse med organiserte turer.
  - Fylkesmannen ba om at ønsker om bruk av gjenværende bygning i Vesllie kommer fram i høringen.
- Når det gjelder «organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet» har Fylkesmannen avveid hensynet til brukerinteresser opp mot verneverdier og definert et «bruksområde» som omfatter hele LVO og deler av NP og BVO (i vernealternativ 2) i ytterkant av området.
  - Fylkesmannen gir på denne måten mer rom for brukerinteresser i den ytre delen av området, samtidig som at indre deler av området blir skjermet med hensyn til villrein. Det er også åpnet opp for ferdsel i andre deler av området i tider som er mindre sårbare for villreinen, i tråd med forslaget om «årshjul» i KU for reiselivet.
  - Det ble diskutert fleksibilitet angående datoer og begrensinger i forhold til bruk. Det ble påpekt at det å ha dato i forskrifter blir veldig lite fleksibelt, og tidsavgrensninger isteden bør ligge i forvaltningsplanen. Dette vil være et spesielt tema Fylkesmannen ønsker tilbakemelding på under høringen.
  - Det ble påpekt at Kollfoten er et sårbart område fra 1.august og at hundeprovne forstyrrer villreinen og villreinjakta. Hundeprovne er organisert ferdsel til fots som kan styres i NP dersom det er behov av hensyn til villrein.
  - Det ble foreslått at alt dette skal gjøres litt enklere ved å utvide LVO.
  - Fylkesmannen presiserte at ferdsel i forbindelse med beitebruk ikke defineres som organisert ferdsel (står under landbruk i utkast til forvaltningsplan).

- Beitebruk:
  - Det ble påpekt at det ikke bør være sånn at man må søke spesielt hvis man må hente ut beitedyr fra området etter tillatt dato.
  - Det ble påpekt at setningen om utnyttning av beitepotensialet (s. 21) bør utdypes noe mer.
  - Det ble påpekt at svært økende bruk av området for sauebeiting kan påvirke villreinen. Ønskelig å reetablere villreintrekket på framsiden av Kolla.
- Fylkesmannen har sjekket ut om det er mulig å ta inn noe om forbud mot bålbreining og ev. teltforbud for å redusere restrisiko i forskriftene. For å kunne gjøre dette, må det finnes en egen lovhemmel, fordi dette ikke kan hjemles i naturmangfoldloven. Det er imidlertid ikke funnet noen slik hjemmel. Det er likevel tatt inn egne punkt i utkast til forvaltningsplan om at det er viktig å informere om dette i samarbeid med de som er ansvarlige for restrisiko.
- Det ble påpekt at restriksjonene for hundekjøring blir vanskelig å håndheve. Det er ønskelig å skille mellom de som driver med hundekjøring og de som går ut på tur med hund og utforme reguleringer som føles legitime også for de som driver med hundekjøring. Det er en utfordring å finne en god definisjon på hundekjøring.
- Det ble påpekt av flere i møtet at Reinheimen skulle egentlig fjernes. Mulighet for å ikke bare fjerne, men heller å flytte på hytte. Denne saken bør man få drøftet med DNT igjen.

Gjennomgang av de tre verneforskriftene i vernealternativ 2.

Forskrift om Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

- § 2: Det blir stilt spørsmål ved om ravn skal være med i formålet. Dette kan vurderes på nytt.
- § 3: Det må sjekkes ut om forskriftene åpner for nødvendige tiltak ved funn av blindgjengere. Forsvarsbygg påpekte at en må kunne raskt håndtere funn slik at det kan fjernes fra området/sprenge. Det ble stilt spørsmål om det er mulighet for å gjøre dette etter vernet, samt etter 2020 når oppryddingen skal være ferdig.
- Det ble diskutert videre om § 6, skjøtselsoppgaver, kan gjelde også for alle tiltak i forbindelse med naturrestaureringsarbeidet Forsvarsbygg gjennomfører, inkludert nødvendig motorferdsel. Det ble påpekt at forvaltningsmyndigheten i tilfelle må fatte et vedtak om dette så fort området er vernet.
- § 3 punkt 1.3 bokstav j): Opplag av båt – søknad hvert 4. år. På denne måten får man oversikt over antall båter man har i området. (Det er egen hjemmel for motorferdsel i forbindelse med transport av båt.)
- § 3 punkt 1.3 bokstav m): Vedlikeholde kjørespor til Søndre Snøfjelltjønn / Tverrfjellet.
- § 3 punkt 1.3 bokstav f): Under innretninger ønskes det å åpne opp for nye metoder for sanking av sau (f.eks. med elbjeller).
- § 3 punkt 3.3 bokstav c): Utsetting av fjellrev som et eksempel for seg selv.
- § 3 punkt 4: Uttak av kulturminner er en aktuell problemstilling.

5. Ferdsel

- Fylkesmannen har i møte med Heimevernskolen gitt signaler om at det kan åpnes for begrenset bruk av området ifm. skolens vinterøvelser. Dette innebærer begrenset ferdsel gjennom Grisungdalen. I møtet ble Heimevernskolen gjort oppmerksomme på at bruk av området øst for Slådalsvegen er mindre konfliktfylt i forhold til naturverdier.
- Det ble påpekt at under punkt 5.2 finner man to ulike formuleringer for organisert ferdsel (organisert ferdsel til fots/turvirkosomhet til fots). Vurdere å bruke en formulering.
- Det ble stilt spørsmål ang. sluttdato for ferdsel. Fylkesmannen begrunner dette med at det finnes andre arter enn villrein i området som krever hensyn.

6. Motorferdsel

- § 3 punkt 6.3. bokstav c): Det ble diskutert om droner er innenfor denne kategorien. Bruk av droner under oppsyn kan bli mer aktuelt i fremtiden.

- Det ble tatt opp om det er hensiktsmessig å frakte jegere inn til Grisungen, når villreinen befinner seg i dette området. Dette ble praktisert et år ved Maribu, ved frakting av felt vilt.

7. Forurensing

- § 3 punkt 7.1. Det ble satt spørsmål ved hva som ligger i temaet «lagring»? Dette må utdypes nærmere i utkast til forvaltningsplan.

Forskrift om Hjerkinns Landskapsvernområde (kun innenfor utredningsområde)

- § 3 punkt 1.2 bokstav g): Forslag om å bruke formuleringen «vedlikehold av gangveg» for vegen opp til Viewpoint Snøhetta. Fylkesmannen forklarte at begrepet traktorveg er brukt fordi det er behov for noe motorferdsel i forbindelse med driften av dette utsiktspunktet.
- § 3 punkt 6. Motorferdsel: Det ble satt spørsmål om det må settes en dato angående uthenting av beitedyr.

Forskrift om Snøheimvegen biotopvernområde

- § 3 punkt 5: Forbud med sykling på Snøheimvegen ble diskutert. Flere synes at det er vanskelig å forstå begrunnelsen for et slikt forbud og viste til ny politikk jf. friluftsmeldingen. Fylkesmannen kommenterte at i henhold til friluftsmeldingen skal man kunne ha reguleringer i sårbare områder og at det skal gjøres konkrete vurderinger for hvert område. Det står noe om dette i utkast til forvaltningsplan. Sykkelforbud foreslås for å hindre den uheldige utviklingen som vi ser i Rondane.

Fylkesmannen delte ut en nærmere oversikt over forskjellene mellom forskriftene i de to vernealternativene (se vedlegg til referatet). Det er relativt få forskjeller og disse knytter seg til at det ikke er veger i vernealternativ 1, mens vernealternativ 2 legger til rette for at Snøheimvegen, Vålåsjøhøvegen og vegen inn til Vesllie skal kunne bestå.

Sak 4. Videre framdrift, herunder dato for åpent møte under høringsperioden og dato for neste møte i referansegruppa

Andersen gjennomgikk videre framdrift for verneplanprosessen.

- Forvaltningsplanen sendes ut til høring ca. 12. januar 2017, med høringsfrist 24. mars 2017 (10 uker).
- Åpent høringsmøte i februar.
- Det mottas gjerne forslag til datoer for kommunestyremøte.
- Utsatt frist for kommunene angående høringsfrist. Det mottas gjerne tilbakemelding på hvilken dato som passer for utsatt frist.
- Gjennomgang med kontaktutvalget 19. mai 2017.
- Gjennomgang av høringen i slutten av mai 2017.
- Fylkesmannens tilråding til Miljødirektoratet 15. juni 2017.

Sak 5. Eventuelt

Det var ingen saker som ble tatt opp under eventuelt.

Vedlegg til referatet:

1. Fylkesmannens presentasjon
2. Oversikt over forskjeller i forskrifter mellom de to vernealternativene.